

РЕШЕНИЕ

№ 15198

гр. София, 21.04.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 71 състав, в
публично заседание на 18.03.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Слава Гьошева

при участието на секретаря Ася Лекова, като разгледа дело номер **6238** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. във връзка чл. 19ж, ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е във връзка с постъпила искова молба от „КЕТИ- 2015“ ЕООД, ЕИК[ЕИК], [населено място] чрез адв. С. срещу Държавен фонд „Земеделие“, на основание чл. 19ж от АПК във връзка с чл. 86 от ЗЗД на стойност 205 800,44 лева, представляваща обезщетение за забавено плащане за периода от 16.06.2022 г. до 23.12.2023 г. на сума, дължимата по Договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № 26/04/1/0/01104 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014- 2020 г.

В исковата молба се излагат твърдения, че ответникът Държавен фонд "Земеделие" не е изпълнил задълженията си по сключения договор за БФП, не е платил дължимата безвъзмездна финансова помощ до изтичане на нормативно определения срок на 08.01.2021 г. Всяко забавено изпълнение според „КЕТИ- 2015“ ЕООД поражда претенция за заплащане на закъснителни вреди и съобразно правилото на чл. 86 от ЗЗД при неизпълнение на парично задължение, кредиторът винаги има право на обезщетение в размер на законната лихва от деня на забавата. Въвеждат се доводи, че спазването на сроковете за заплащане на безвъзмездната финансова помощ по договора е от изключителна важност за постигане на целите на мерките на общата селскостопанска политика. Исковата претенция за лихва за забава е в общ размер на 205 800,44 лева.

В съдебно заседание, жалбоподателят се представлява от адв. С., която поддържа исковата молба и претендираната искова претенция. Претендира разноски по представен списък. Представя

писмени бележки.

Ответникът в производството – Държавен фонд "Земеделие" (ДФЗ) се представлява от ст. юриконсулт П., която оспорва исковата молба. Представя подробен писмен отговор, с който е взел становище по допустимостта на исковата молба, както и по основателността на предявените искове. Претендира юриконсултско възнаграждение. Прави възражение за прекомерност на претендираното адвокатско възнаграждение. Не представя писмени бележки.

Софийска градска прокуратура, редовно уведомена не изпраща представител и не изразява становище по исковата молба.

Съдът, след като се запозна с представените по делото доказателства и взе предвид становищата на страните, приема за установено от фактическа страна следното:

Не е спорно, че между „КЕТИ- 2015“ ЕООД и Държавен фонд "Земеделие" е сключен договор на 08.01.2018 г. с № 26/04/1/0/0/01104 по подмярка 4. 1 "Инвестиции в земеделски стопанства" от мярка 4 "Инвестиции в материални активи" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони.

Съгласно чл. 3, ал. 1 от последния първоначално одобрената безвъзмездна финансова помощ, която е следвало да бъде предоставена на ползвателя е в размер на 1 162 099, 86 лв., който е конкретизиран в Приложение № 1 към договора "Таблица за одобрените инвестиционни разходи" и представлява до 60 % от одобрените и реално извършени от ползвателя разходи за осъществяването на проекта.

Съобразно предвиденото в чл. 4 от договор № 26/04/1/0/0/01104 г. окончателният размер на помощта се определя от ДФ "Земеделие" след подаването на заявката за окончателно плащане от дружеството по реда на чл. 45 и чл. 46 от Наредба № 9/21.03.2015 г. Срокът за подаване на заявката за окончателно плащане е не по-дълъг от един месец от изтичането на срока по чл. 6, ал. 4 от договора. Условия за извършването на окончателно плащане по разпоредбата на чл. 4 са заявката да е окомплектована с всички изискуеми документи и проверки от страна на ДФ "Земеделие", при които да се установи фактическо съответствие и съответствие по документи между одобрения проект и реално извършената инвестиция, както и спазването на всички останали условия за изплащането на помощта.

В разпоредбата на чл. 5 от договора е видно, че ДФ "Земеделие" изплаща определения размер на финансовата помощ в срок до 3 месеца от подаването на заявката за окончателно плащане, като е предвидено, че срокът може да се удължава при условията на чл. 47, ал. 3 от Наредба № 9, а в чл. 6, ал. 1 и ал. 2 от договор № 26/04/1/0/0/01104 ползвателят на подпомагане е длъжен да извърши инвестицията в срок от 36 месеца, но не по-късно от 15.09.2020 г., който срок започва да тече от датата на подписване на договора.

От представените по делото доказателства се установява, че дружеството е изпълнило всички свои задължения по договора и е подало заявка за плащане с № 26/04/1/0/0/01104/3/01 на 08.10.2020 г. В тази връзка е издадено решение за отказ с № 01-2600/540 от 25.01.2021 г. поради наличие на изкуствено създадени условия.

Решението е обжалвано пред АССГ, като с решение № 2760/21.04.2022 г. по адм. дело № 1460/2021 г. по описа на съда е отменил решението на ДФЗ от 25.01.2021 г. и е изпратил преписката за ново произнасяне по заявката съобразно мотивите в решението на съда.

Последното е обжалвано пред ВАС, като решението на първоинстанционния съд е оставено в сила с решение по адм. дело № 9633/2022 г. по описа на ВАС, Четвърто отделение.

Със становище с вх. № 01-2600/2087#13 от 01.02.2023 г., дирекция "Правна" е предоставила на вниманието на оперативна дирекция информация, че е налице влязло в сила решение и е дала

указание за изпълнение.

В ДФ "Земеделие" е получено писмо от Европейската прокуратура с изх. № 01-1100/482 от 29.11.2022 г. за неприключило разследване.

Изпратено е Уведомително писмо до бенефициера с изх. № 01-2600/2723 от 29.05.2023 г. и е получен отговор на 08.06.2023 г.

Постъпило е писмо от Европейската прокуратура на 21.12.2023 г., във вр. с писмо от 15.12.2023 г. относно искана информация по ДП срещу бенефициери по ПРСР 2014-2020.

На 22.12.2023 г. на „КЕТИ- 2015“ ЕООД е преведена сума в размер на 1 163 784,64 лв. Така банково извличение на л. 88 от делото.

По делото не е спорно между страните изпълнението на инвестицията и размера на дължимата лихва.

При така установената фактическа обстановка съдът прави следните правни изводи:

Според изложените в исковата молба факти, спорът между страните касае изпълнението, респ. неизпълнението на договорните задължения на страните по сключен между тях договор № 26/04/1/0/0/01104 от 08.01.2018 г. за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по подмярка 4. 1 "Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти" от мярка 4. "Инвестиции в материални активи" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.

Законът за подпомагане на земеделските производители урежда прилагането на мерките и подмерките от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. по чл. 21, параграф 1, букви "а" и "б", чл. 28, 29, 30, 31, 33 и 34 от Регламент (ЕС) № 1305/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. относно подпомагане на развитието на селските райони от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1698/2005 на Съвета (ОВ, L 347/487 от 20 декември 2013 г.)- чл. 1, т. 7 от ЗПЗП.

В чл. 12, ал. 7 от ЗПЗП, в относимата му към сключване на процесния договор за безвъзмездна финансова помощ редакция (ДВ, бр. 12 от 2015 г.) предвижда, че отношенията между фонда и получателите на кредити, субсидии и гаранции, както и между фонда и лицата, ползващи се от други негови услуги, се уреждат с договори или въз основа на подадени заявления за подпомагане или административни актове, издадени по повод подадени заявления за подпомагане. След изменението на АПК със Закона за изменение и допълнение на АПК (ДВ, бр. 74 от 20.09.2016 г.), посочените в разпоредбата договори попадат в обхвата на легалното определение на административен договор, дадено в чл. 19а от АПК (Нов- ДВ бр. 74 от 2016 г.), съобразно което административният договор представлява писмено съглашение между административен орган и граждани или организации, сключено в производство пред административен орган и предвидено в специален закон.

С оглед на посоченото, следва да се приеме, че сключеният между страните договор за отпускане на безвъзмездна финансова помощ от 08.01.2018 г. е административен по своя характер, доколкото е сключен между ДФЗ и бенефициента при действието на чл. 19а от АПК, в производството по предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по подмярка 4. 1, което е административно по своя характер, като възможността за това е изрично предвидена в специален закон- чл. 12, ал. 7 от ЗПЗП. С този договор са уредени правата и задълженията на всяка от страните по учреденото между тях правоотношение по отпускане на помощта за изпълнение на одобрен проект № 26/04/1/0/0/01104 "Реконструкция и модернизация на ферма за крави и овце и закупуване на оборудване".

Предвид изложеното съдът приема, че предявените от "КЕТИ- 2015" ЕООД искиове намират правното си основание в чл. 12, ал. 7 от ЗПЗП във връзка с чл. 86 от ЗЗД и подлежат на

разглеждане по чл. 19ж, ал. 2 от АПК обратно на твърдението на ответника за недопустимост на исквете.

В конкретната хипотеза условията и редът за прилагане на посочената подмярка, подкрепена от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) се уреждат с Наредба № 9/21.03.2015 г. на министъра на земеделието и храните, издадена на основание чл. 9а от Закона за подпомагане на земеделските производители.

Със сключения договор от 08.01.2018 г. ДФЗ се задължава да изплати на ползвателя финансова помощ с първоначално одобрен размер от 1 162 099,86 лева в срок до три месеца от подаването на заявката (чл. 3, ал. 1 и чл. 5, ал. 1 от договора). Съобразно чл. 4, ал. 1 от договора ДФЗ следва да определи окончателния размер на помощта за изплащане на ползвателя след подаване на заявката за окончателно плащане и след извършване на съответните проверки и анализи въз основа на които да бъде установено фактическото съответствие и съответствието по документи между одобрената по проекта и реално извършена инвестиция и спазването на всички условия за изплащане на помощта, договорени между страните и/или регламентирани в Наредба № 9 и в други относими нормативни актове и актове на правото на Европейския съюз. При наличието на определени обстоятелства, описани в чл. 9, ал. 1 от договора, фондът може да откаже изплащането на помощта изцяло или частично. Уговореното между страните е в пълно съответствие с разпоредбите на Наредба № 9/21.03.2015 г. в относимата им редакция в тази насока.

В конкретният случай следва да се вземе предвид, че отпускането на финансовата помощ по подмярка 4. 1 се осъществява с публични финансови средства, отпуснати от европейските фондове. С оглед спазване на принципите, при които се разходват тези средства, с чл. 47 от Наредба № 9 на ДФЗ е възложено правомощие да изчисли размера на дължимото плащане след като прецени кои от заявените разходи са допустими и реално извършени въз основа на проверките по чл. 47, ал. 1, т. 1 и 2 и при спазване на разпоредбите на чл. 63 от Регламент за изпълнение (ЕС) № 809/2014 и чл. 35 от Делегиран регламент (ЕС) № 640/2014 и едва след извършен анализ за установяване на фактическо съответствие и съответствие по документи между одобрената и реално извършената инвестиция, в съответствие с чл. 47, ал. 1, т. 3 от Наредбата да одобри или мотивирано да откаже изплащането на част или цялата финансова помощ, т. е. след подаване на заявката за плащане ДФЗ-РА следва прецени допустимостта на извършените разходи и въз основа на тази преценка да одобри или да откаже плащането изцяло или частично. Не е спорно, че тези актове на ДФЗ-РА, с които се одобрява или отказва плащане, по своята правна същност представляват индивидуални административни актове, които подлежат на самостоятелен съдебен контрол. Определянето на окончателния размер на помощта е поставено в изключителната компетентност на ДФЗ и то се извършва след необходимите административни проверки и проверки на място. Установеният срок за това обаче е инструктивен, а не императивен и дори и след изтичането му ДФЗ може да се произнесе с административен акт в тази насока, както е станало и в настоящия случай. Допълнителен аргумент в този смисъл следва да се търси и поради факта, че вземането на ползвателя на помощта става изискуемо с извършването на инвестицията в уговорения срок и то следва да бъде предявено за плащане в едномесечен срок от изтичане на срока за извършване на инвестицията.

В конкретната хипотеза дружеството, е спазило уговореното в договора и е подало заявка за плащане в предвидения срок. От подаването на тази заявка (08.10.2020 г.), е започнал да тече и тримесечния срок за извършване на съответните проверки и определянето на окончателния размер на помощта, дължима на ползвателя въз основа на приетите за допустими и реално извършени разходи. До изтичането на този срок на 08.01.2021 г. ДФЗ не е изпълнил задължението

си да изплати дължимата помощ. В тази връзка съдът намира за неоснователно становището на фонда, че установеният тримесечен срок е бил удължен при условията на чл. 47, ал. 3 от Наредбата в относимата ѝ редакция. Действително и в договора, и в Наредбата е предвидена възможност за удължаване на тримесечния срок, уговорен в полза на ДФЗ. Съгласно чл. 47, ал. 3, т. 1 от Наредбата срокът може да бъде удължен ако разплащателната агенция е упражнила правомощието си да изиска допълнителни данни и/или документи от ползвателя на помощта. В този случай тримесечният срок се удължава със срока за представяне на изисканите данни и/или документи от ползвателя.

На първо място следва да се отбележи, че може да бъде удължен срок, който не е изтекъл. Освен това в случая както договорът, така и Наредбата не предвиждат автоматичното удължаване на срока при настъпване на определено обстоятелство (използваната формулировка е "срокът може да бъде удължен", а не "срокът се удължава"). Това означава, че удължаването на срока изисква волеизявление от страна на фонда в тази насока, което при това следва да е достигнало до другата страна по договора. В случая до дружеството-ползвател на помощта е изпратено писмо за преразглеждане на заявка за окончателно плащане с изх. № 01-2600/2087#18 от 20.02.2020 г. Видно от последното, е че липсва изявление за удължаване на срока, нито пък като основание за изискването на допълнителните данни и документи се сочи нормата на чл. 47, ал. 2 от Наредбата. Освен това, в противоречие с предвиденото в Наредбата, на дружеството е даден срок за представяне на изисканите данни и документи в размер на 15 работни дни вместо предвидените в наредбата 10 работни дни. Не може да бъде удължен срок, който вече е изтекъл. Наличието на съмнение за нередност също не води до автоматичното удължаване на срока или неговото подновяване, тъй като съобразно чл. 46, ал. 4 от Наредбата, ползвателят следва да бъде уведомен писмено за това, а в конкретната хипотеза това не е сторено.

В уговорения и установен в Наредбата срок, който не е бил удължен по предвидения ред, фондът е бил длъжен да извърши необходимите проверки въз основа на които да изчисли размера на дължимите на ползвателя плащания въз основа на приетите за допустими и реално извършени разходи и да изплати одобрената финансова помощ. След като това не е сторено, е налице неизпълнение на поетото от фонда задължение по договора за отпускане на безвъзмездна финансова помощ. Спазването на сроковете е от изключителна важност за постигане на целите на мерките на общата селскостопанска политика. Така в съображение 27 от Регламент (ЕС) № 1306/2013 изрично се сочи, че помощта от Съюза следва да се изплаща на бенефициерите навреме, за да могат те да я използват ефективно. Неспазването от държавите членки на крайните срокове за плащанията, установени в правото на Съюза, може да създаде сериозни затруднения за бенефициерите и да изложи на риск годишното разпределение на бюджета на Съюза.

От доказателствата по делото се установи, че след получаване на писмо с вх. № 01-1100/520#4 от 21.12.2023 г. от Европейската прокуратура във вр. с писмо изх. № 011100/520 от 15.12.2023 г. относно искана информация по ДП срещу бенефициери по ПРСР 2014-2020, на 22.10.2023 г. вкл. и по отношение на "КЕТИ-2015" ЕООД на 22.12.2023 г. е преведена сумата в размер на 1 163 784,64 лв., след което е издадено решение за изплащане на финансова помощ, с което задължението на фонда по чл. 5, ал. 1 по договора е погасено.

С оглед на посоченото, съдът счита, че предявените акцесорни искове по чл. 86 от ЗЗД са основателни. От доказателствата по делото се установява по несъмнен начин, че фондът не е платил дължимата главница по договора за безвъзмездна финансова помощ до изтичането на тримесечния срок. Всяко неизпълнение на парично задължение е забавено изпълнение и може да породни претенция за заплащане на закъснителни вреди. Съобразно правилото на чл. 86, при неизпълнение на парично задължение, кредиторът винаги има право на обезщетение в размер на

законната лихва от деня на забавата. В тази връзка и предвид забавеното плащане от страна на ДФЗ следва да се присъдят върху сумата от 1 163 784,64 лв. лихва за забава в размер на 205 800,44 лв. за периода от 16.06.2022 г. до 23.12.2023 г.

Съдът намира за неоснователна претенцията за присъждане на законна лихва върху формираната главница в общ размер на 205 800,44 лв. за периода от датата на подаване на исковата молба (16.06.2025 г.) до окончателното погасяване на задължението, която сума представлява математически сбор от две задължения по чл. 86 от ЗЗД, тъй като прибавянето на просрочени лихви с уговорка за олихвяването им като част от дълга води до анатоцизъм по см. на чл. 10, ал. 3 ЗЗД. Поради това и искането в тази част следва да се отхвърли.

Относно разноските: При този изход на делото на ищеца се следват разноските по производството. Такива са претендиращи и доказани в размер на 4602 евро за заплатено адвокатско възнаграждение, съобразно представен договор за правна защита и съдействие и сумата от 25,26 евро заплатена ДТ. Наведеното възражение за прекомерност на претендиращото възнаграждение е под установения минимума определен в чл. 7, ал. 2, т. 5 от Наредба № 1 от 09.07.2004 г. за възнаграждения за адвокатската работа, поради което е неоснователно с оглед цената на иска -205 800,44 лв., като размерът от 4602 евро, с левова равностойност от 9000 лв. е доста по-нисък в сравнение с този изчислен по Наредбата. Съдът взе предвид осъществената процесуална защита, като по делото са проведени три съдебни заседания, представени са доказателства и писмена защита. Предвид изложеното на страната следва да се присъдят разноски за адвокатско възнаграждение в претендиращия размер.

С тези мотиви съдът,

РЕШИ:

ОСЪЖДА Държавен фонд "Земеделие", БУЛСТАТ[ЕИК], със седалище: [населено място], бул."Ц. Б. III" № 136 да заплати на „КЕТИ- 2015“ ЕООД, ЕИК[ЕИК], [населено място], със седалище и адрес на управление: [населено място], район И., [улица], [жилищен адрес] представлявано от управителя К. А. Д., чрез адв. С., сумата от 205 800,44 лева, представляваща обезщетение за забавено плащане за периода от 16.06.2022 г. до 23.12.2023 г. на сума, дължима по Договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № 26/04/1/0/01104 по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014- 2020 г., като ОТХВЪРЛЯ искането за присъждане на законната лихва за забава върху главницата – 205 800,44 лв. от датата на завеждане на исковата молба - 16.06.2025 г. до датата на окончателното погасяване на задължението, като НЕОСНОВАТЕЛНО. ОСЪЖДА Държавен фонд "Земеделие", БУЛСТАТ[ЕИК], със седалище: [населено място], бул."Ц. Б. III" № 136 да заплати на „КЕТИ- 2015“ ЕООД, ЕИК[ЕИК], [населено място], със седалище и адрес на управление: [населено място], район И.,

[улица], [жилищен адрес] представлявано от управителя К. А. Д., чрез адв. С., сумата от 4627,26 евро, разноски.

Решението подлежи на обжалване пред Върховен административен съд на Република България в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

Съдия: